

Antigona

Thebský král Kreon se ujal moci poté, co boj Oidipových synů Eteokla a Polyneika o nástupnický skončil smrtí obou. Polyneikos hledal spojene i v okolních státech a přivedl do země cizí vojska, což bylo obecně považováno za těžký zločin. Kreon ho proto nedovolil pohřbit podle tradičních zvyklostí. Polyneikova sestra Antigona se Kreonovu rozhodnutí vzepře (podle ní odporuje zákonům naboženským i mravním) a vykoná příslušné obřady. Je přistižena a následně vyslychána Kreontem.

KREON

(k Antigoně)

A ty mi pověz – zkrátka, bez oklik –
zda znalas vyhášku a zákaz můj?

ANTIGONA

Ó znala, jak by ne: byl znám přec všem.

KREON

A osmělila ses její přestoupit?

ANTIGONA

Ten zákaz přec mi neohlásil Zeus,
ni Dike, družka bohů podsvětních,
zde takové nám řády nedala.

A nemyslila jsem, že takovou
má moc tvůj zákaz – dalť jej smrtelník! –
by mohl platit víc než nepsané
a neochvějně bohů zákony.

Ty nežijí jen večera nebo dnes,
však věčně, aniž víme, kdo je dal.

A pro ně nechtěla jsem od bohů
být trestána, i nelekla jsem se
zde ničí vůle. Věděla jsem přec,
že zemru: jak by ne? I kdybys ty
to nebyl vyhlášoval. Zemru-li
však před svým časem, to mám za zisk jen.
Kdo žije v hojných strastech jako já,
zdaž není pro něj ziskem zemřítí?
Však zdá-li se ti čin můj zpodtlivý,
aj, kárá zpodtlilec mou zpodtllost.

NÁČELNÍK

Ta dívka jeví drsnost po drsném
svém otci: neumí zlu ustoupit.

KREON

Však věř, že mysl příliš zarývá

se nejspíš zhroutí. Ocel nejtvrdší,
když zřehne, v záru ohně svařena,
se nejčastěji zlame, popraská;
a nepatrnou uzdu zkroť se
i bujně koně. Kdo je otrokem
svých bližních, nesmí smýšlet vysoko.

(ukazuje na Antigonu)

Ta znala jednat zpučně tehdy již,
když překročila dané příkazy,
a druhá zpučnost, když to spáchala,
je chlubit se a činu tomu smát.

Toť nejsem už já mužem, ona jest
jím sama, projde-li jí beztrestně
ta troufalost! Však ať mi bližší je
než vlastní sestra, by než celý rod,
přec ji ni sestru její nemine
los nejhroznější – neboť viním tě
i sestru z piklu při tom pohřbení!
Nuž zavoľejte mi ji! Zřel jsem ji
teď v domě řádit jako šilenou:
a tak se prozrazuje nezřídka

zlé svědomí už předem u mnohých,
kdo ve tmách osnují věc ničemnou.
A ovšem nenávidím toho též,
kdo přistižen byv při zlem konání,
svůj čin se potom snaží okrášlit.

ANTIGONA

Chceš něco víc než vzít a zabít mne?

KREON

Já? Nechci: to mi zcela postačí.

ANTIGONA

Náč váháš tedy? Nelíbí se mi
z tvých řečí nic a též si nepřejí,
by se mi někdy něco líbilo;
a tobě protivno, co činím já.
Však čím bych došla slávy slavnější
než tímto, že jsem bratra pohřbila?

(ukazuje na sbor)

Ti všichni by to jistě schválili,
jen kdyby strach jim jazyk nepoutal.
Byť tyranem však je věc příjemná,
jak z mnohých přičin, tak i proto, že
smí jedhati i mluvit, jak chce sám.

KREON

To vidíš jen ty sama z Thébantů!

ANTIGONA

I ti to zří, však mlčí před tebou.

KREON

A nestydíš se od nich lišití?

ANTIGONA

Cít bratra neřeba se stydět.

KREON

A ten, jež zabil, není bratr tvůj?

ANTIGONA

Je bratr můj, z týchž rodičů jak já!

KREON

Proč tedy prvého ctiš bezbožně?

ANTIGONA

V tom za pravdu ti nedá nebožtík!

KREON

Když ctiš jak bezbožníka stejně její!

ANTIGONA

Ne otrok, nýbrž bratr zahynulí!

KREON

Však hubil vlast, a ten se za ni bil!

ANTIGONA

Než přesto rovných práv si žádá Smrt.

KREON

Ne, dobrý nemá zlému roven býti!

ANTIGONA

Kdož ví, zda dole platí názor tvůj!?

KREON

I mrtvý nepřítel je nemlý.

ANTIGONA

(prudec)

Jen lásku umím sdílet, a ne zášť.

KREON

Když lásku, tedy miluj – v podsvětí!

Mnou žena nepovládne, co jsem živí!

(Řecká dramata: přeložil Ferdinand Stiebitz)